

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GAZETA CZĘSTOCHOWSKA

Częstochowa II-ga

Telefon Nr. 50

Pod kierownictwem
ZYGmunTA TRZEBINSKIEGO

ADMINISTRACJA
Częstochowa II-ga Aleja Nr. 13

Warunki

Wzrosty i ogłoszeń na stronicy 4-ej.

Gena 3 kop.

przymijają Inter-santów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

TEATR „ODEON” W. KRZEMIŃSKIEGO

(Najstarszy w Królestwie)

Wszystko do wtorku 19 Kwietnia (włącznie) Zupełna zmiana programu!

Życie rodzinne (dramat) **Dobre obejście poprawia zbrodniarzy** (dramat z życia du-
Gazeta Cz.) **Sanatorium dla dzieci w Alpach** (złajęcia z natury) **Kubuś nieśmiały** (komiczne).
W pogoni za motylem (komiczne) **Wieszczka wiosny** (fantazja w kolorach)

Wojna! Występ nowo zaangażowanego

p. JAKOBINIEGO z nowym repertuar.

W Kalloskopach wystawiono: serję widoków z podróży.

— Szczegóły w afiszach i programach. —

Teatr „ODEON”

należycie ten ostatni punkt K. Z., widzimy, że sprakiej doniosłości, obcho- najbliżej zaintereso- nych, ale i szerszy- zmięna posiada- kiego dla kraju zna-

na zgliszczach państwa prusko-niemieckiego odbudować dawną Rzeczpospolitą polską—ale między innymi roszcza sobie jakieś wiekami uprawnione pretensje do Ślązka. A tymczasem historyczna „prawda” w tym wypadku stwierdza, że ziemia ślązka i sąsiednie kraje już za czasów rzymskiego dziejopisa Tacyty, a więc około setnego roku po Chrystusie, były rdzennie niemiecką posiadłością. A zatem mieszkali tam szczyby wyłącznie Niemieckie. Również Germanie zamieszkiwali dzielnice nad dzisiejszą południową granicą Poznania. Wprawdzie szczyby te w czasie gminoruchów zmieniły swoje siedliska, ustępując miejsca Słowianom. W rozmaitych innych stronach takie same panowały warunki. A nawet Niemiec, kupiec Samo, utworzył około 620 roku po Chrystusie pierwsze państwo wielkosiłowiańskie, swoje rządy zaprowadził w Czechach, rozszerzając je na dzisiejszy Śląsk. Dopiero w 10 wieku powstało państwo polskie, które za Bolesława Chrobrego dosięgło największej potęgi.

stałe dochowywali. I dopiero wciśkanie się żywiołów socjalistycznych a przedewszystkiem usiłowania polskich podżegaczy Górnoślązkom głowę zawróciły. A zatem winno być także przykazaniem sprawiedliwości dziejowej, aby wielkopolskie usiłowania energicznie paraliżować.

Pêle - Mêle.

— Z Krasnojarska donoszą do gazety „Russkoje Slovo,” że o 7 wiorst od wsi Uralpawaja na przejeżdżającego handlarza futer Suchinina napadli jacyś zbrodniarze, którzy połamali mu kości nóg, poobrywali stopy i rzucili go, żywego jeszcze w płonącą stertę słomy. Nieszczęsny spłonął żywcem.

— Znany reakcjonista, członek Petersburskiej Akademii Naukowej, Sobolewskij, wystąpił przeciwko „Związkowi narodu rosyjskiego” z oskarżeniem, że Związkiem kierują „ciemne” pieniądze. Organy „Związku” pozostawiły ten zarzut bez odparcia.

— Wileńska rada miejska przeznaczyła z funduszków miejskich na budowę gmachu dla teatru popularnego rb. 150000.

— W Salonikach policja udało się wykryć plan ucieczki byłego sultana Abdul Hamida. Miał on być przez spiskowców uprowadzony. Aresztowano 2 osoby, podejrżane o należenie do spisku. Policja pochwyciła listy, które są dowodem istnienia spisku mającego do celu uprowadzenie byłego sultana.

— Mityng awiatyczny w Nicei rozpoczął się przy wspaniałej pogodzie na błoniach „La Californie”. Pilot Farmana Vandenberg okrążył pięćdziesiąt razy koło wymagające dwóch obrotów ponad morzem i przebył 72 km. Rosjanin E-fimow i Chavez odbyli na dwupłazczyznowcach Farmana 67 i pół kilometra. Pięknych lotów dokonali nadto Rougier, Metrop i Svendsen. Belgijczyk Olesia-gers wznosił się na najwyższą wysokość 100 metrów.

1170

Cesarz rzymski August przy rozprawach nad „lex Julia” wypowiedział do senatu rzymskiego te znamienne słowa: „Ojczyznę tworzą nie domy i pałace, nie place publiczne i grunta—ale ojczyznę tworzą jej obywatele. Nie myślcie, że gdy nas zabraknie, wyjdą z pod ziemi ludzie, którzyby troszczyli się o nasze sprawy i praw naszych bronili.” To samo możnaby powiedzieć i u nas, wobec potęgającej się nieustannie kolonizacji niemieckiej w kraju.

Choćby ci Niemcy podnieśli kulturę rolną, nie tworzą oni przecież części składowej naszego społeczeństwa, pomimo, że stanowią część składową ludności krajowej. Przy swej odrębności i wyłączeniści narodowej, nie będą się troszczyli oni o nasze sprawy, ani praw naszych bronili. Dobrze jeszcze, jeżeli się wprost przeciw nam nie zwrócą! Jest więc w łonie Tow. Kredytowego Ziemskiego szerokie pole do pracy społecznej. Pamięając o tem, że obowiązkiem naszym jest spożytkować siły i zdolności w obronie ziemi, — nie lekceważmy zadań Tow. Kredytowego Ziemskiego i wpływu kierowników jego na losy tej instytucji.

Słów tych kilka o T. K. Z. napisał należało wobec odbywającego się obecnie w Łomży wyborów do władz towarzystwa.

H. W.

Historja w oświecieniu hakatystów.

—OXO—

Niemcy, uzasadniając swoją politykę antypolską, dowodzą zazwyczaj, że na początku było wszystko, niemieckie. Berlińska „Parole” ogłosiła w tych dniach patryjotyczny artykuł z nagłówkiem: „Śląsk i Polska.” Ubolewa w nim, że Wielkopolanie nie tylko usiłują

Artur Broniatowski

przyjmuje codziennie od 9—1 i od 3—7 p. p.
Aleja № 8, pierwsze piętro dom p. Rygoskiej.

Towarzystwo Kredytowe Ziemskie.

—OXO—

Od lat kilku społeczeństwo nasze mniej się interesuje Towarzystwem Kredytowym Ziemiem, niż to było dawniej. Jest to nie słuszne, bo zadania tej instytucji doniosłe mają dla kraju znaczenie. Od kierunku, w jakim ona idzie, zależy nie tylko byt i istnienie wielu rodzin,—ale co ważniejsza, utrzymanie przy ziemi żywiołu, który od wieków ją uprawiał i bronil,— który się zrosł z nią duszą,— i którego brak odbić się może ciężko na doli nietylko tej części składowej społeczeństwa,—ale i całości jego.

Minister skarbu Królestwa Kongresowego ks. Ksawery Lubecki, zaprowadzając w kraju naszym Tow. Kredytowe Ziemskie, miał na celu dostarczenie ziemiom pieniądze na podniesienie gospodarstw, uczynienie gospodarstw tych bardziej rentownymi, a tem samem wzmocnienie ich zdolności płatniczej,— przy jednoczesnym uwolnieniu ich od wypowiedzialnych kazdej chwili długów prywatnych.

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja III-cia, dom własny.

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

WYKONUJE RZEZBY KOMIENI I RZEBRY BUDOWLANE I SZTUKATERIJE.

Telefon № 280

RYDZEWSKI i S-ka

Biurowiec Techniczny w Częstochowie, Teatral. 13

TELEFON № 1.

Instalacje: Oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenia młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi, centralne ogrzewanie. Skład materiałów technicznych i elektrotech.

Wilding Davison wkurze do ogrzewania. Oto, jak „Daily Mail” to opisuje:

„W sobotę weszłam do pałacu Westminsterskiego razem z tłumem zwiedzających. Poprzednio zapoznałam się z plan tego gmachu, udając, że słucham objaśnień przewodnika, myślałam tylko, jakby się oddać od reszty i ukryć do przedziatki, aby w dniu obrad ukazać się nagle przed p. Asquith i poradzić mu by zamiast zajmować się Izłą lordów, do Izby gmin wprowadził kobiety. Skorzastałam z pierwszej sposobności i zakradłam się do jadalni, stamtąd weszłam na korytarzyk. Były w nim drzwi z napisem: „Osobom prywatnym wejście wzbronione.” Ma się rozumieć, weszłam Pokój był pusty. O dwie stopy nad ziemią były w ścianie drzewiczki lustrzane. Otworzyłam je i zobaczyłam rodzaj kominka: obok stała żelazna drabina. Po trzydziestu stopniach tej drabiny weszłam na małą platformę. Naprzeciw było okienko, wychodzące na wieżę Wiktorji. Tu się ukryłam. Na zapas wzięłam dwa banany, tabliczkę czekolady i kilka pastylek od kaszlu. Niebawem chwyciło mnie okropne pragnienie. Spojrzałam że jestem w kurze do ogrzewania. Było mi tak gorąco, że aż omdlewałam. Mimo to przez całą dobę nie opuściłam tej placówki, wreszcie, nie mogąc już zwalczyć pragnienia, zeszłam po drabinie, otworzyłam lustrzane drzwi i znalazłam się znowu w pokoju. Na stole stała karafka. Wysączyłam ją do połowy, z cztery godziny potem zeszłam znowu, aby się napić, ale w pośpiechu rozlałam trochę wody. To zdradziło moją obecność. Zaledwie usadowiłam się w mojej kryjówce, wszedł policjant i wyrugował mnie z gmachu. Tak się skończyła moja Odyseja.”

ROZMAITOŚCI.

Zgon Kennemanna.
W Berlinie umarł w 95 roku życia Herman Kennemann, jeden z trzech „ojców” czyli założycieli Hakaty. Od szregu lat z powodu podeszłego wieku nie brał on już udziału w polityce. Jego ojciec przybył do Księstwa Pozn. jako

prosty owczarz, do jednego z polskich majątków; syn jego pozostawił obecnie własność ziemską, obejmującą 83,000 morgów pruskich. Jak donosi „Berl. Tageblatt”, zapisał Kennemann wszystkie swoje dobra komisji kolonizacyjnej, czy też rządowi pruskiemu.

— Bohaterski chłopiec.

„Kurier Polski”, wychodzący w Milwaukee, w Stanach Zjednoczonych, donosi: Niemalym bohaterem okazał się czternastoletni polski chłopiec Jan Stroński, który ocalał dwoje małych dzieci państwa Józefów Jezewskich z płonącego domu w Milwaukee. — Dzieci zastawione były w domu bez opieki przez pp. Jezewskich, którzy udali się do kościoła. Dzieci, które bawiły się, ułożyły kupkę łatwo palnych materiałów i zapaliły ją. Ogień ten rozpalony był tuż pod schodami, prowadzącymi na drugie piętro, które naturalnie zaczęły się palić i wkrótce stanęły w płomieniach. Jedna z sąsiadek spostrzegła pożar i zaalarmowała mieszkańców: Widziała ona, że dzieci zostały w płonącym domu i powiedziała o tem zbranemu na ulicy tłumowi, lecz nikt nie odważył się iść dzieciom na ratunek. W tym czasie do domu zbliżył się czternastoletni chłopiec, Jan Stroński, i dowiedziawszy się o niebezpieczeństwie dzieci, udał się natychmiast wraz ze swymi towarzyszami na dach sąsiedniego domu, wybił szybę w oknie płonącego domu i chciał wejść do środka, lecz dym i płomień zagroziły mu drogę. — Cofnął się nieco w tył — nabrał silnego oddechu i wskoczył do płonącego pokoju, pochwycił trzyletniego chłopca, tam się znajdującego, i zaniósł do okna, gdzie podał go czekającym chłopcom. Nabrał powietrza w piersi jeszcze raz i wrócił się po dziewięćmiesięczne niemowlę, które zabrał z łóżeczka i przyniósł do okna. Dym jednak i gorąco tak go odurzyło, iż przy oknie razem z dzieckiem niemal padł bezprzytomny. Inni chłopcy, którzy pomagali w tym ratunku, sprowadzili go na dół i tam przyprawdano go do zupełnej przytomności. — Straż ogniowa przybyła tymczasem z sikawkami i rozpoczęła ratunek. — Jaś Stroński jest robotnikiem w jednej z fabryk w Milwaukee.

— Śmiertelna wycieczka samochodem.

Z Wiednia nadchodzi wiadomość o katastrofie samochodowej, skutkiem której 2 młode kelnerki poniosły śmierć na miejscu, a mechanik i trzecia kelnerka są śmiertelnie ranni.

Mechanik Haardt i palacz samochodu, stanowiącego własność fabrykanta Ruchlinga z Bergna, pojechali, bez jego wiedzy, do Wiednia i tu zaprosili trzy znajome kelnerki na wycieczkę samochodem. Palacz, zupełnie pijany, puścił automobil całym pędem i nie zwoził biegu nawet na zakręcie drogi, tak, że samochód wypadł na barierę przydrożną i przewrócił się, silnie uszkodzony. Dwie kelnerki wydobyto z pod samochodu nieżywe, trzecia i mechanik tak ciężko ranionych, że niema nadziei utrzymania ich przy życiu. Palacz był tak pijany, że narazie nie mógł dać żadnych wyjaśnień.

Satyra i humor.

- Niepewna przyjemność.
- Czy pan zna moją żonę?
- Nie miałem jeszcze przyjemności.
- No, wątpię, czyby to było przyjemnością.
- Niewinna ofiara.
- Więc pańska żona jest tak mocno chora na nerwy? Biedna, musi bardzo cierpieć z tego powodu.
- Eh, ona nie, ale zato ja...
- Złośliwa.
- Prawda, że dałabyś wiele, aby mieć takie warkocze, jak moje?
- A ile dałaś za swoje?
- Głupi nie łysieje.
- Jak pan wyłysiał!
- Głupia głowa nie łysieje.
- Dlatego też tak się dziwię.
- Po raz pierwszy.
- Jutro obchodzę dwudziestą rocznicę moich urodzin.
- Ja także.

— Ale ja ją obchodzę po raz pierwszy, moja kochana!

Kto jest najwstydlivszy?

Bezwarunkowo nos, gdyż wydatnia on tak wrażliwie moralne uczucia, że zarumieni się, jeżeli właściciel jego jest pijakiem.

Popierajmy sprawę oświaty ludowej!

- Sprzedam** sklep za pół darmo z powodu samotności. targi 30 rubli dziennie, sprawdzić można Aleja III 7 m. 3 Bielski. 728
- Sprzedam** dom wartości 5.000 zł. za 3.700 Aleja 3 71 m. 3 Bielski 729
- Plac** w najlepszym punkcie przy samych alejach za bezcen. Aleja III 71 m. 3 Bielski 727
- Potrzebny** zdolny tokarz do Fabr. B-ci Szczepnych Krakowska 15 747
- Majątek** ziemski 4 włóki; ziemia osobna. od Częstochowy 7 wiorst w dobrych warunkach odstąpić wraz z budynkami i inwentarzem. Wiadomość Al. 8 71 m. 3. Bielski. 748
- Dom** z ogrodem pół morgowem przędznie owoce sprzedam za 1600 rb. z powodu wyjazdu koniecznego za granicę. Wiadomość Aleja III 71 m. 3 Bielski

ZAKŁAD
artystyczno-fotograficzny
Wacława Wesołowskiego
w Częstochowie
róg II Alei i Teatralnej 26.
Wykonywa wszelkie roboty wchodzące w zakres nowoczesnej fotografii po cenach przystępnych.

Tow. Akc. Zakładów Ceramicznych Dziwulski i Lange w Warszawie.

POLECA: posadzki terrakotowe, płytki terrakotowe, glazurowane, zwykłe i fantazyjne; licówki zwykłe i glazurowane. Wyroby ogniotrwałe
Fabryki: w Opocznie i Sławiańsku.

Zamówienia przyjmuje: Przedstawiciel: ZDZISŁAW RYLSKI, Częstochowa Aleja II Nr. 33 Tel. 93.

Fabryka wód mineralnych „ZDRÓJ” aptekarza St. Wągrowskiego
w Częstochowie III aleja № 62, tel. 31

Podaje do ogólnej wiadomości, że pojawiły się syfony z wodą sodową nie pochodzący z fabr. „Zdrój” z etykietami ludzako podobnymi do etykiet wyżej wymienionej fabryki, widocznie w celu wprowadzenia odbiorców w błąd. To zmusiło etykiety na wodę sodową zmienić w ten sposób, że jedna połowa etykiety będzie koloru białego, druga niebieskiego i na etykiety wytrąsującej „Zdrój”. Na wszystkich syfonach jest wpalona firma na szkle, na co uprzejmie proszę zwracać uwagę, gdyż inne syfony przyjmowane nie będą. Poleca wody mineralne w sifonach i fiaskach, lemoniady owocowe i kwas Szampański wyborny jako napój chłodzący. Wszystkie wody wyrabiane na kwasie węglanym płynnym. Z dniem 1 Maja rozpocznie się sezon picia wód mineralnych na szklanki w parku miejskim w altanie wprost pawilonu, Tow. Akc. Zawiercie. Fabryka „Zdrój” posiada reprezentację kwasu węglanego pierwszej i największej w kraju warszawskiej fabryki.

Dostawa wód na zabawy i przyjęcia. !!! Żądać wszędzie wyrobów fabr. „Zdrój” !!!

„ARYSTOKRATYNA”
krem i preszok.
Odmianony na wystawie lekarskiej i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.
„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgliku antyseptycznie i orzeźwiająco, już po krótkim użyciu—staje się pięć lśniącą białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku.
Plegi zmarszczki, wagner, tóte plamy „Arystokratyna” usuwa po kilkorazowym użyciu.
Żądać w składach aptecznych i aptekach.
Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie aptecznym
Wacława ORZEŁ
w Częstochowie, III Aleja № 48

H. KOCZAŁSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny
Częstochowa, Herby pr., Herby ros. i Granica
Kantor mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 18 w oficynie na lewo (parter). Telefon 38.
W zakres operacji wchodzi: cłenie i ekspedycja towarów przywózowych i wywózowych na warunkach najprzystępniejszych.
448—160—3

Centralna Stacja Elektryczna w Częstochowie
Biuro w gmachu Magistratu.
Sprzedaż i wynajem motorów elektrycznych na raty miesięczne i kwartalne.
Najtańsza i najdogodniejsza siła motoryczna dla fabryczek i warsztatów
670

PRENUMERATE i OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 43—w Zawierciu księ-garnia p. K. Lubcke i S-ka, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 2. || **Ceny ogłoszeń:** Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40, po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 20, Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20.